

Vertaisarviointi asunnottomuustyössä

Suomessa vertaisarviointia on hyödynnetty osana PAAVO-ohjelmaa ja Verkostokehittäjät-hanketta liikkuvan tukityön kehittämisessä. Vertaisarviointi on tarjonnut liikkuvaa tukityötä tekeville asunnottomuustyön ammattilaisille jäsenyteen tavan tutustua erilaisiin liikkuvan tukityön malleihin ja oppia toisilta samaa työtä tekeviltä. Vertaisarviointi oli jatkoa pilottityöskentelylle, jossa työntekijät yhdessä ohjatusti kuvasivat liikkuvan tuen malleja ja kehittivät itsearviointivälineitä.

Vertaisarviointia toteuttaa **arviointitiimi**, jossa kerrallaan (yksittäistä vertaisarviointia toteutettaessa) on neljä työntekijää. Vähintään yksi tiimin jäsen on kokenut vertaisarvioija ja hän toimii arvioinnin vetäjänä. Arvioijat toimivat työpareina ja vastaavat pääosin etukäteen sovituista aihealueista. Arvioijat käyvät yhden päivän arvioijakoulutuksen, jonka toteuttaa ohjelmajohtaja ja Verkostokehittäjät-hankkeen vetäjä.

Arviointiprosessi etenee seuraavasti:

- Arviointivierailusta sopiminen arvioitavan tahon kanssa (aika, focus, haastateltavat)
- Lähtökohtana arvioitavan toiminnan palvelukuvaus ja toteutettu itsearviointi
- Arviointitiimin kokoaminen (tiimin vetäjä vastaa)
- Palvelukuvaukseen, itsearviointiin ja taustamateriaaliin tutustuminen etukäteen
- (Tarvittaessa tarkentava etukäteiskysely sähköpostilla)
- Vertaisvierailuna toteuttava arviointikäynti: Haastattelut (asukas, yhteistyökumppani, henkilöstö) ja monipuolinen havainnointi
- Palautekeskustelu tiimin kesken alustavista havainnoista päivän päätteeksi ja keskeiset havainnot tiedoksi päivän päätöksenä arvioitavan organisaation edustajille
- Havaintojen kokoaminen ja analysointi kirjallisesti
- Raporttiin keskeiset havainnot ja suositukset (yhteinen raporttipohja)
- Hyvien käytäntöjen levittäminen (yhteisesti sovitun mukaisesti)

Arvioinnissa on keskitytty yleiskuvan muodostamiseen organisaatiosta sekä hyvien käytäntöjen ja kehittämiskohteiden esiin nostamiseen. Erityisenä painopisteenä ovat olleet toiminnan monialaisuus sekä liikkuvuus.

Haasteet liittyvät erityisesti yhteisen arviointikäsitteen ja -linjan muodostamiseen sekä ajan käyttöön. Arvioijana toimiminen yhdessä arvioinnissa vaati 2-3 työpäivän panoksen jokaiselta tiimin jäseneltä (osalta myös kohtalaisen pitkää matkustamista). Arvioitavan tahon vastuuhenkilön työmäärä on vielä suurempi.

Jatkossa vertaisarviointimallia toteutetaan edelleen Verkostokehittäjät-kokonaisuudessa osana AUNE-ohjelman yhteiskehittämistä. Vertaisarviointiin on tavoitteena kytkeä mukaan jollakin tavalla kokemusasiantuntijat tai muuten vahvistaa asukkaiden roolia ja osallisuutta arvioinnissa. Tavoitteena on hyödyntää mallia myös asunto ensin -periaatteella toimivien asumisyksiköiden laatuarvioinnissa erityisenä painopisteenä AE -periaatteen toteutuminen.

Ratkaisevat tekijät onnistuminen taustalla olivat oppimisen kulttuurin omaksuminen sekä vertaisvierailun toteuttamiseen luotu selkeä rakenne sekä osallistujien (arvioitsijat ja arvioitava toiminta) kokema hyöty: kaikki oppivat.

Lisätietoja: verkostokehittajat@ysaatio.fi